

het huis van

BENNO PREMSELA (1920-1997)

adres PRINSENEILAND 91

tekst LEONOR WAGENAAR foto's PETER ELENBAAS

Hoe ontwerp je in godsnaam één huis van, ononderbroken, 35 meter diep? Architect Thijmen Ploeg: "We kozen ervoor die lengte overal te ervaren. Dus niet de boel opdelen in een voor- en een achterhuis met een binnenplaats ertussen, maar één gestrekte ruimte." Bewoner Friso Broeksma, toevallig ook architect: "Dus met de lengte mee in plaats van tegen de lengte in. De keuken, slaapkamer en badkamer zijn er als losse meubelen in geplaatst, waarbij de wanden niet tot het plafond lopen en je er ook links en rechts langs kunt." Thijmen: "En over de hoogte van de plafonds waren we het ook eens: 2.90 meter. Dat is uitzonderlijk, in de sociale woningbouw geldt 2.45 meter en bij nieuwbouw zijn ze nog lager." Friso: "Benno had een tomeloze energie, ik dacht vaak: maar goed dat ik 22 jaar jonger ben, anders had ik hem nooit bijgehouden. Maar goed. We woonden op de Keizersgracht en hoewel we daar heel gekig waren, realiseerde Benno zich dat, als hij slecht ter been zou zijn, ons huis met al die trappen een blok aan datzelfde been zou worden. Een huis met een lift en zonder drempels, dat zochten we. Niet eenvoudig: of het was te duur, of je kwam op een afgelegen industrieterrein terecht. Woningbouwvereniging Lieve de Key wilde hier koopflats bouwen, de architect was al gevonden: Thijmen Ploeg. En toen dat project niet van de grond kwam, bood de makelaar het ons aan." Thijmen: "Premsele was als binnenhuisarchitect natuurlijk een autoriteit, dus ik was behoorlijk zenuwachtig. Ze kwamen kennismaken in mijn huis, dat ik ook zelf heb ontworpen. Benno zei meteen: 'Nou, in zo'n huis zou ik wel willen wonen.' Het klikte dus." Helaas heeft Premsele er niet lang gewoond. Friso: "Hij kreeg darmkanker, daaraan is hij met succes geopereerd. Maar een half jaar later werd buikvlieskanker geconstateerd, inoperabel, ze gaven hem nog hoogstens zes maanden. Hij reageerde daar heel filosofisch op. En ik? Dat is moeilijk in een paar woorden te vatten. Hedda van Gennep maakte een documentaire over Herman Gordijn waarin Benno ook verscheen. Een maand voor zijn dood waren de opnamen, een maand erna werd de film uitgezonden. Toen ik die beelden zag, dacht ik vo- het eerst: die maakt het niet lang meer. Dat heb ik toen hij ziek was verdrongen, en daardoor maakte ik het onbewust wat draaglijker." "We ontmoetten elkaar op 2 maart 1968 op een feestje en we wisten alle twee eigenlijk direct: dit is iemand die mijn leven wel eens heel sterk zou kunnen veranderen. Hij was natuurlijk een Bekende Nederlander, ik was een studentje van 25 jaar. Mijn studie Bouwkunde fascineerde hem. Omdat hij die zelf had moeten missen wegens de onderduik. Na de oorlog bleken zijn ouders en zusje te zijn vergast, alleen hij en zijn broer waren overgebleven. Dus ging hij werken om geld te verdienen. Benno was grotendeels autodidact." "Wat hij voor iemand was? Nieuwsgierig, vooral heel nieuwsgierig. In zijn overlijdensadvertentie hebben we gezet: 'Het mooiste wat hij heeft vormgegeven is zijn leven. Het meest waardevolle wat hij achterliet is ruimte.' En dat was niet alleen de visuele ruimte van zijn ontwerpen, dat was ook de ruimte die hij creëerde, bijvoorbeeld voor homoseksualiteit. Zelf heeft hij er nooit een geheim van gemaakt. Want, zei hij, voor niks of niemand zou hij ooit meer onderduiken."

Suggesties? Mail naar huisvan@parool.nl.

huidige bewoner

FRISO BROEKSM sinds 1995

